

Inatsisartunut aalajangiiffigisassatut siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut peqquneqassasut Inatsisartut 2017-imi upernaakkut ataatsimiinnerannut atatillugu ukiunut sisamanut misileraataasumik aaqqississuussineq, nammineq inigisap aserfallatsaolineqarneranut imaluunniit nukimmik sipaarnerunissamut sanasunik suliaqartitsinermut atatillugu aningaasartuutit katillugit 20.000,00 kr inummut ataatsimut akileraarutitigut ilanngaatigineqarsinnaalernissaanik suliaqassasut. Ukiut misileraataaffiusut tamarmik ukiumut 3.000.000 kr-nik aningaasanut inatsisitimmi illikartitsiviussaaq. Ukiut sisamat misileraataaffiusut ingerlareerpata misileraaneq nalilersuiffigineqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Steen Lynge, Atassut)

Akissuteqaat

(Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq)

1. Siullermearneqarnera

Naalakkersuisut sinnerlugit Inatsisartunut ilaasortaq Steen Lynge aalajangiiffigisassatut siunnersuutaanut qutsavigaara.

Danskit naalakkersuisusa nikerartut uani siunnersuutigineqartutut aaqqississuussineq atuutsilfersittarlugulu atorunnaarsittarsimavaat. Massakkut danskit naalakkersuisoriligaasa naalakkersuisunngoramik suliaasa siullit ilagaat sanasunik suliaqartitsinermut atatillugu aningaasartuutinik akileraarutitigut ilanngaateqarsinnaatitaannerup atuutsilerseqqinnissaa.

Sanasunik suliaqartitsinermut atatillugu aningaasartuutinik akileraarutitigut ilanngaateqarsinnaatitaannerup pitsaaqtai ajoqtaalu danskit naalakkersuisuinit ukiuni arlalinngulersuni eqqartorneqartarsimapput.

Sanasunik suliaqartitsinermut atatillugu aningaasartuutinik akileraarutitigut ilanngaateqarsinnaatitaannerup eqquteqqinnissaanut tunngavilersuutigineqarneruvoq sanaartornermi suliassaqarnerulernissaq, taamaasillunilu suliassaqarfimmik tassani suliassaqartitsiuarnissaq. Tamatuma saniatigut inuit angerlarsimaffimminni sanasunik suliaqartitsisarnerminni isertorlunilusooq sulisitsisarnatik inatsisit naapertorlugit sulisitsisalernissaanik aaqqississuussineq kajumissisuseqartitseqatalissaq.

Sanasunik suliaqartitsinermut atatillugu aningaasartuutinik akileraarutitigut ilanngaateqarsinnaatitaanermik danskit akerliusisa ilaatigut oqaatigaat tunngavilersuutigaat sanasunik suliaqartitsinermut atatillugu aningaasartuutinik akileraarutitigut ilanngaateqarsinnaatitaaneq piffissami ajornartoorfiusumi atorneqarsinnaasoq. Aningaasarsiornerulli siuariartornerata nalaanni suliassaqarfimmik aalajangersimasumik sallitiutsilluni suliassaqartitsiniarneq suliffissaqartitsiniarnerlu tapersersussallugit inuiaqatigut aningaasaqarnerat eqqarsaatigalugu isumatusaarnerunngilaq. Sanaartornerup iluani

sanaartorluartoqareertillugu sanasunik suliaqartitsinermut atatillugu aningaasartuutinik akileraarutitigut ilanngaateqarsinnaatitaalernissamik kajumilersitsiniarneq inuussutissarsiummi tassani assersuutigalugu aningaasarsianik pissusissamisuunngitsumik qaffassaaqataasinnaavoq sulisussanilluunniit nunanit allaneersunik tikisitsisarnerulernissamik kinguneqarsinnaalluni.

Nunatsinni najukkani assigiinngitsuni inissiat nammineq pigisat innaallagissamik atuinikinnerulernissaq eqqarsaatigalugu aserfallatsaaliortariaqartut amerlanerarneqarnerat Naalakkersuisut isumaqatigaat. Massakkulli aningaasarsiorneq pitsangoriartormat illoqarfiillu ilaanni sanaartorneq ingerlanneqangaatsiareermat sanasunik suliaqartitsinermut atatillugu aningaasartuutinik akileraarutitigut ilanngaateqarsinnaatitaanerup eqqunneqarnissaa naleqquutuunersoq isumaliutigilluaqqissaartariaqarpoq.

Sanasunik suliaqartitsinermut atatillugu aningaasartuutinik akileraarutitigut ilanngaateqarsinnaatitaanermik eqquassinissaq siunertaralugu aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsisip allanngortinneqarnissaanut siunnersummik saqqummiussinissaq, inatsisiliornermi sulinermut kiisalu tusarniaanermi tunniussereerfissaatitaasut, feriarfiup nalaani sunnerneqarnissaat eqqarsaatigissagaanni, Inatsiartullu tunniussinissamut killissarititaat pillugit, siunnersuutip UPA2017-imi saqqummiunneqarnissaa angumerineqarsinnaassanngilaq.

Taamaattorli Naalakkersuisut tamatuma saniatigut isumaqarput inunnut ataasiakkaanut inuussutissarsiuteqartunullu akileraarsitseraatsit sinaakkutaat pitsangorsaaffiginiarlugit sulinermi siunnersuutigineqartoq ilanngunneqartariaqartoq, siunnersuutigineqartormi piffissami ajornartoorfiusumi imaasinnaammatt sakkutut atorneqarsinnaasoq.

Kiisalu oqaatigissavara, akileraartarnermut inatsimmi nalinginnaasumik ilanngaasiinissamik eqquassinermi periarfissaaneq ajormat aningaasat sinaakkutit aalajangersimasut iluanni taamaallaat ilanngaatinik killiliinissaq. Allatut oqaatigalugu ilanngaatit atuunneri katillugit 3 mio. kr.-nut killilerneqarsinnaanngillat. Inuk kinaluunniit, ilanngaateqarsinnaanermut piumasaqaatinik naammassinnittooq, ilanngaateqarsinnaataassaaq, taamaattumik Naalakkersuisut isumaqarput, suliaqarfimmi inatsisitigut suliniuteqalinnginnermi, misissueqqissaartoqarnissaanik pisariaqartitsisoqartoq. Misissuinerni taamaattuni ilaatigut nalilerneqassaaq, ilanngaat taamaattoq qanoq annertutigissanersoq, siunnersuuteqartup sunniut pitsaasoq taasaa anguniarlugu taamalu ilanngaatip taamaattup aningaasaqarnikkut kingunerisassai qanimut misisorluarneqassallutik. Taamatullu isumaliutigineqassaaq, ilanngaatip taamaattup akileraarnermut ingerlatsivimmi qanoq piviusunngortinneqarsinnaanersoq, ilanngaammimmi atuiniarnermi uppermarsaatinik piumasaqaateqartoqassammat. Taamalu siunnersuutip isumaginninnikkut isikkua isumaliutersuutigineqassaaq.

Taamatut oqaaseqarlunga Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuut saqqummiutissavaat:

Akileraartarfimmi suliniutinut allanut atatillugu nammineq inigisap aserfallatsaalineqarneranut imaluunniit nukimmik sipaarnerunissamut sanasunik suliaqartitsinermut atatillugu

aninggaasartuutit akileraarutitigut ilanngaatigineqarsinnaalernissaanik eqquassinissamut periarfissat misissuinissamut Naalakkersuisut peqquneqassasut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat Inatsisartuni tapersorsorneqarpat, sanasunik suliaqartitsinermut atatillugu aninggaasartuutinik akileraarutitigut ilanngaateqarsinnaatitaanerup eqqunneqarnissaanut periarfissat pillugit nassuaammik annikinnerusumik oqaaseqaammik Naalakkersuisut suliaqassapput, taannalu kingusinnerpaamik UPA17-imi Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamut nassiullugu.